

Список використаних джерел:

1. Rockström, J., & Sukhdev, P. How food connects all the SDGs. Stockholm Resilience Centre. Retrieved from. URL: <https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2016-06-14-how-foodconnects-all-the-sdgs.html>
2. Kanter, D. R., Musumba, M., Wood, S. L. R., Palm, C., Antle, J., & Balvanera, P. et al. Evaluating agricultural trade-offs in the age of sustainable development. *Agricultural Systems*, 163, pp. 73–88.
3. Campagnolo, L., Carraro, C., Eboli, F., Farnia, L., Parrado, R., & Pierfederici, R. The Ex-Ante Evaluation of Achieving Sustainable Development Goals. *Social Indicators Research*, 136 (1), pp. 73–116.

АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНИХ ЗМІН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: РОЛЬ ДЕРЖСТАТУ У ВИВЧЕННІ ДИНАМІКИ НАСЕЛЕННЯ, ЗАЙНЯТОСТІ ТА РІВНЯ ЖИТТЯ

Микулець Микола Іванович,

здобувач вищої освіти на бакалаврському рівні
факультету публічного управління та адміністрування;

Матійчук Надія Володимирівна,

здобувач вищої освіти на бакалаврському рівні
факультету публічного управління та адміністрування;

науковий керівник:

Кулинич Роман Омелянович,

доктор економічних наук, професор, професор
кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій;
Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Статистичні дані є одним із найважливіших джерел інформації для суспільства. Тільки доступні у вигляді числових статистичних даних звичайні явища соціально-економічного життя описуються точно, тобто в статистичних термінах. Це полегшує отримання знань про їхню якісну природу в конкретних умовах місця і часу. Сьогодні ефективність державного управління залежить від якості та кількості інформації про економіку країни та пов'язані з нею соціальні процеси. Саме статистичні дані дають детальну, об'єктивну характеристику стану економічної та соціальної сфери, задовольняють вимоги системи управління та інших суб'єктів соціально-економічної сфери до якісної, повної, різноманітної і своєчасної інформації. [1]

Демографічні процеси в Україні були об'єктом дослідження багатьох вчених. Сьогодні особливої уваги заслуговують праці М. Долішнього, С. Злупка, Е. Лібанової, С. Пирожкова, С. Писаренко, О. Позняка, М. Птухи, М. Романюка та ін., в яких здійснено значний вклад у теорію деморозвитку [2]. Дослідження соціальних змін в умовах воєнного стану проводили також окремі науковці,

зокрема: К. Дьомічев, О. Кузьменко, Н. Софій. Проте, наукові розробки потребують на сучасному етапі суттєвого переосмислення у контексті трансформаційних процесів, що відбуваються.

Введення воєнного стану несе за собою ряд викликів і змін у всіх сферах суспільства. Одним із ключових напрямів, що потребує уваги – соціальні показники у країні. Важливо визначити, як сучасні умови впливають на населення, зайнятість та рівень життя, і яку роль у цьому процесі відіграє Державна служба статистики. У період дії воєнного стану, а також протягом трьох місяців після його завершення статистична інформація може не поширюватися, зважаючи на відсутність звітів та будь-яких інших документів, подання яких вимагається відповідно до норм чинного законодавства, від респондентів згідно з положеннями підпункту 1 пункту 1 Закону України "Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни" [3].

Згідно даних за попередній рік війна спричинила значні зміни у розселенні населення України. За даними Держстату, станом на 1 вересня 2022 року в Україні проживало 38,0 млн осіб, що на 1,5 млн осіб менше ніж станом на 1 січня 2022 року. Зменшення населення відбулося за рахунок внутрішнього переміщення населення та вимушеної міграції за кордон. Варто зазначити, що у 2022 році народжуваність в Україні скоротилася на 12,3%, а смертність збільшилась на 11,1%. Це пов'язано з такими факторами, як воєнні дії, психологічний стрес, економічна нестабільність тощо. Що до зайнятості населення, то за даними Держстату рівень безробіття в Україні у 2022 році зріс до 9,6%, що на 2,6% більше, ніж у 2021 році. Дана ситуація спричинена скороченням виробництва, припинення діяльності підприємств, евакуація працівників тощо. Відповідно реальні доходи населення України у 2022 році скоротилися на 20%, це пов'язано з такими факторами, як інфляція, зростання цін на продукти харчування та інші товари та послуги, втрата роботи тощо.

Отже, Державна служба статистики України відіграє важливу роль у вивченні впливу воєнного стану на населення, зайнятість та рівень життя. Держстат проводить та проводитиме регулярні статистичні спостереження за основними соціально-економічними показниками в Україні. Дані використовуються для аналізу соціальних змін, що відбуваються внаслідок війни. Держстат розробляє та впроваджує нові методи статистичного дослідження, які дозволяють отримувати точні та своєчасні дані про соціальні зміни в умовах воєнного стану. Державна служба статистики України також співпрацює з міжнародними організаціями, такими як Організація Об'єднаних Націй, Європейська комісія тощо. Співробітництво дозволяє Держстату отримувати доступ до міжнародних статистичних даних та використовувати досвід інших країн у вивченні соціальних змін в умовах воєнного стану. Окрім цього, ключовою місією Державної служби статистики є не лише збір інформації, а детальне її опрацювання – аналіз. На основі цього аналізу можна розробляти конкретні стратегії, або оперативні завдання для покращення добробуту населення, соціальної сфери в цілому та підвищення економіки країни. Пояснюється це тим, що конкретний аналіз будь-якої із зазначених сфер

охопити і характеризуватиме усі наявні проблеми, що є першим кроком до їх вирішення.

Таким чином можна зробити висновок, що роль Держстату є доволі вагомою, особливо в період воєнного стану. В умовах де зростає безробіття, де різко скорочується кількість населення та рівень його життя в пріоритеті має стояти вирішення цих проблем, базисом яких є дані, зібрані та угрупованні Державною службою статистики.

Список використаних джерел:

1. Актуальні проблеми розвитку державної статистики. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/34439/1/578-96-1061-1-10-20220831.pdf>
2. Панасюк М. Вплив демографічного фактору на розвиток соціальної інфраструктури в Україні, Ефективна економіка № 10, 2016. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6025>
3. Методологічні положення з організації державного статистичного спостереження «Стан виплати заробітної плати». URL: https://ukrstat.gov.ua/norm_doc/2022/370/370.pdf